

להביט למציאות בפנים

אורי בנימין

(רבעון לכלכלה 121, יולי 1984)

מרום האינפלציה והר החובות, משטף ההוצאות ודלות ההכנסות, מזעם הפיכחון וחרפת הבושה, חייבים למצוא העוז לתמורה בטרם מאוחר. צריך להפסיק לדבר על חידוש הצמיחה, ולהשלוח את העם שאכן זה אפשר. יש להעלות מסים חזק ולהוריד הוצאות - יותר חזק.

ימי "האימפריה" הולכים וחולפים, גם הכלכלה "הנכונה" כבר צלקת בלבד, ורק שרידי המלחמה (העצובה) עדיין מלחכים בבשר החי. הקופה ריקה והחובות תופחים, הצמיחה שוקעת והאינפלציה פורחת.

הממשלה דומה לאותו קבצן אשר ישלם חובותיו, רק אם תלווה לו הסכום הדרוש לכך. (קוראים לזה אמוץ הציבור, מיחזור החוב...). עדיף להשקיע הכסף במשק ישר, מלהלוות לממשלה השולחת כסף חזרה כדמי הצבעה. כי משק שאינו צומח אינו מסוגל לשלם תשואה לחובותיו, והבטחות פוליטיות הן מילים של חינום. הפת"מ הם הדוגמה: פדיונם מותנה ביכולת הממשלה לעקרם מהפיחות הנדרש - כלומר מערכם.

צריך לוותר על הנדבה - מארה"ב, ועל הסובסידיה מהממשלה. כי הנדבה מנוונת והסובסידיה מעוותת. אין כנראה ברירה, נעבור אבטלה ומשבר בצמיחה, אך השורש (המשק) יהיה חזק ומסועף והנוף (העם) בריא ורענן. ובפעם הבאה כשנשמע על מבשרי גאולה בכלכלה נדע שמקומם במרכז המפלגה ולא באוצר המדינה.

יש אומרים: נעשה תכנית הבנויה ממספרים יפים וחוקים מתוחכמים, יוצרו ציפיות אשר יחוללו תמורות. ציפיות הן חשובות אך לבדן לא ישנו מגמות. וחוק נגד הדפסת כסף כחוק נגד ירידת גשם; והרי המחוקק הוא המדפיס, והמדפיס מחוקק!

זה נכון ש"מי שאינו מתכנן סופו שמפקח", אך על זאת היו צריכים לחשוב לפני שפתחו הקופה וזרקו המפתח. כי מה ש"מיטיבים" אחדים מסוגלים לעולל, גם הרבה "יגאלים" לא יוכלו לתקן. ■